

REDACȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Nr-ii de Duminică pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

pe 1 linie garmond: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sînt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

REICHSRATHUL.

(S) Cele-ce s'au petrecut în prima ședință a Reichsrathului din Viena, credem că vor fi sdrobit iluziile până și a celor mai mari optimiști. Conte Thun, așa se vede, va fi chemat nu să restaureze viața parlamentară atât de compromisă în Austria, ci să-i dea lovitură de grație, suspendând-o și inaugurând reacționismul.

Nici că se poate altfel. E imposibil a cărmui cu un parlament în care peste șasezeci deputați sunt de ceșii a relua firul scandalelor cari au adus căderea lui Badeni. E destul să ne gândim la cele petrecute în prima ședință pentru a ne convinge, că în Austria parlamentarismul se apropie cu pași repezi de șirșit.

Scandale s'au petrecut ele și se petrec și în alte parlamente. La Viena nu este însă vorba de scandale trecătoare, ci aproape toți reprezentanții poporului german s'au îndârjit și hotărâre neștrămutată au luat să facă ceea-ce tocmai în parlament nu este admis a se tolera: să institue domnia minorității asupra majorității.

Ar fi o adevărată minune, ca în astfel de împrejurări cabinetul Thun să poată sta în Reichsrath fie chiar și numai o lună. Deja în prima ședință i-s'a anunțat obstrucționismul: s'au depus 29 propuneri, asupra căror se va cere urgența, s'a mai cerut darea în judecată a cabinetului Badeni, precum s'a cerut și discuție asupra programului noului guvern, — și mai presus de toate s'au provocat scene, cari dacă n'au degenerat în bătaie crâncenă și sângeroasă, este a se mulțumi numai sângelui rece ce și-a impus majoritatea.

Ne întrebăm însă: ce fel de parlament este oare acela, în care chiar din prima zi, presidentului i-se strigă hoș, mișel, miserabil și alte cuvinte grave, precum a fost amenințat și cu bătaie și că-i vor sparge capul cu călimările?... Și cât va ținea sângele rece al majorității?

În asemeni împregiurări este peste putință ca până în luna Maiu să se poată trece proiectele de legi privitoare la tranșacțiunea cu Ungaria.

Bar' greutatea situațiunei aceasta este. Dacă până în Maiu nu se vor termina negocierile și proiectele nu vor deveni legi, conform pactului seu fundamental, statul ungar va trebui ca în privința afacerilor de vamă, dare, comerț și bancă să se declare independent de Austria.

De asemenea, legile fundamentale dispun că tranșacțiunea se poate încheia între Austria și Ungaria numai pe cale parlamentară.

Adevărat, că pentru continuarea vieții parlamentare contele Thun dispune de o mare majoritate, 260 voturi din 425 și că obstrucționiști sunt numai 61 deputați. Badeni a dispus însă și el de majoritate mare, și totuși a trebuit să plece. A cărmui cu 18 partide, câte sunt în Reichsrath, și pe vremuri când patimile s'au deslănțuit cu atâta furie, este nu numai greu, dar' nesigur, pentru-că în fie-

care zi și asupra ori-cărei chestiuni guvernul trebuie să negocieze și astfel perde tocmai ceea-ce are mai puțin: timpul, căci zilele trec și tranșacțiunea trebuie încheiată.

N'ar fi deci surprinzător, dacă într'o bună dimineață ne-am pomeni cu o lovitură de stat. Se zice că Thun este omul, care dela nimic nu se dă îndărât.

Suspendarea parlamentului, atât de compromis de altfel și în alte părți, numai bine ar aduce. Îndeosebi n'ar strica să se facă o reacție și în statul nostru, a cărui Dietă dacă funcționează destul de neted, votând ce i-se poruncește, nu însemnează însă că ar fi mai puțin compromisă, ba e chiar tot așa de păcătoasă ca marele sfat din Viena.

Așteptăm deci fără mare emoție cele ce se desfășură la Viena și cu cât lucrurile vor ajunge la un desnodământ mai grabnic, cu atât mai bine. Dacă popoarele nu știu să se înțeleagă, lasă să facă ordine Monarhul! Șaici, și dincolo.

În contra guvernului. În ședința dela 21 c., a Dietei maghiare contele Apponyi a ținut un discurs foarte violent în contra guvernului Bánffy. Discursul contelui Apponyi a făcut cu atât mai mare senzație, cu cât el a declarat că nici odată nu va fuziona cu actualul guvern ci va duce împotriva-i o luptă dintre cele mai hotărâte. Deși aderent al proiectului de reformă prin care administrația s'ar centraliza, punându-se sub conducerea exclusivă a guvernului, Apponyi totuși a declarat că va împedea pe Bánffy să facă această reformă, după-cum nu-l va lăsa în pace a severs și nici una din reformele ce și-a propus să le treacă prin Dietă.

Mare efect a făcut îndeosebi acea parte a vorbirii sale, în care Apponyi se ocupă cu multimea de abuzuri criminale ce s'au săvârșit la alegeri. A zis între altele, că în Ungaria constituția și parlamentarismul abea doar' ca formă mai există.

Furii maghiare.

— Din desbaterile Dietei. —

În ședința de la 17 Martie al c. deputații din „partidul național“ a lui Apponyi au dat asalt asupra lui Bánffy și soții săi din guvern pe o temă, pentru care Bánffy ar putea fi cruțat de ori-ce reproș, că, adevărat, n'ar fi destul de — național maghiar!

Dacă fie-care guvern unguresc de la începutul erei Tisza-iste până în ziua de azi a fost unul ca altul mai temerar „naționalist“ în sens maghiar, apoi guvernul lui Bánffy de sigur le face vîrf tuturor.

Așadar' reproșuri pe tema asta, n'ar merita nici de la cel mai extrem „naționalist“, și dacă totuși se ridică aproape furtunos asupra lui câte-un partid în parlament, scenele acestea pot fi cu adevărat numite furii maghiare!

Își au însă și aceste furii partea lor „folositoare“, dacă „folos“ se poate numi acesta — că împing pe furibunzi adesea la constatări adevărate

privitor la purtarea guvernului maghiar față de țară.

Așa și în ședința de care amintim, deputatul Makkfalvi, după-ce îl învinește pe guvern că nu spriginește destul de țapăn pe Secuții din Ardeal, ci îi lasă de „vândrălușe“ cu sutele și miile în urgisita Țară-Românească, care le „exploatează“, „hărnicia“ și „istetiștea“ lor (proverbiale! — Red.), și după-ce pretinde ca guvernul să fie mai maghiar de cum e, mai naționalist, și anume nu numai în țară față de interesele nației „singure alcătuitoare“, ci să se mărturisească pe sineși de atare în sus! (adeacă față de Coroană, ea și cum nu s'ar „mărturisi“ destul de tare!...) îi mai bagă și următoarele de vină:

„Ce s'a făcut egalitatea, ce s'a ales de drept, de frățietate în timpul domniei de 30 de ani a partidului liberal?“

„Dvoastră (partidul liberal și guvernul) nu ați creat statul de drept, ci ați creat statul de panduri și o nouă formă de stat: statul de corteși! Majoritatea prin forță a fost prefăcută în minoritate! Ca remediu de vindecare, să stabilim earși pe toate terenele domnia dreptului, a dreptății și a moralității! (Așa e! Așa! murmură opoziția).

Domnia dreptului, dreptății și a moralității, de care nici urme nu se mai ved mai ales printre-noi și față de noi nemaghiarii, — adaugem noi, și pe care n'avem nădejde s'o vedem restabilită nici prin cei ce azi strigă după ea!

Deputatul Horanszky, isbucnind și el contra guvernului, tot pentru-că „nu face destul“ în interesul maghiarismului, — între altele constată că:

„Baza pe care se razimă actualul sistem, este cinismul și forța! Ministrul de justiție zdrobeste garanțiile libertății de presă. Și tot cu etica aceasta ne întâlnim în fie-care acțiune singuratică a guvernului, pre cum și în ținuta majorității.

„Ce etică este într'aceea, când ministrul de justiție, cel mai înalt păzitor al constituțiunei, se pune naintea poporului și el însuși laborează la cele mai urâte abuzuri electorale?! (Așa e! Așa e! Miserabilitate! răsună din stînga). Ce etică este în incompatibilitatea majorității? urmează Horanszky. Poate cineva tăgădui că actualul sistem de guvernment s'a edificat pe forță? Nici în interesul casei domnitoare, nici în al „națiunii“ (maghiare) o politică mai rea încă n'a efectuat un guvern, ca cel de față!“ ... etc. etc.

Adevărat! zicem noi. De cât că poate în alt înțeles. Deputatul șovinist o fi înțelegând că au făcut guvernele liberale politică rea întru cât nu le-a saturat nesațiul de-a „face unguri și din petri“, — dar' noi înțelegem că într'adever o politică mai proastă pentru propriul său neam n'a putut face un guvern, câștigându-i atâția dușmani interni și externi în timp scurt, în cât el însuși nu mai are liniște în suflet, el însuși nu mai e sigur în casa proprie!

Cum se va simți el însă, în urma astorfel de consecințe a politice sale, în zile de grele încercări pentru patrie?

Se va vedea!

1848.

19 Martie.

Berlin.

După o noapte lungă și penibilă, la 7 oare dimineața răsună ultima bubuitură de tun. Orașul e stropit cu sânge de cetățeni și dispozițiunea sufletească a populațiunei e foarte deprimată. În preajma baricadei din Königstrasse s'a prezentat generalul Mollendorf, pe jos, în mână cu un steag alb și a provocat luptătorii să înceteze cu pușcăturile. Într'acestea primarul Naumann s'a prezentat de nou la regele, care a promis necondiționată împlinire a petițiunei și a dat ordin pentru retragerea miliției. Soldații au părăsit stradele între sunetele muzicii, ear' poporul privia uimit, cum se departă soldații. Cătră amiazi cadavrele celor căzuți în lupta de noapte au fost adunate de prin toate părțile orașului și așezate în fața palatului regal. Cadavrele erau în cea mai mare parte acoperite cu flori, cu frunze verde și cu cununii de lauri, ranele însă au fost lăsate descoperite și poporul stătea tăcut în jurul grămăzii de cadavre. Din când în când se auziau strigăte deperate:

— Unicul meu copil, de 15 ani, de lângă mine mi-l'au pușcat! se bocia o femeie.

— După asta ici au rămas cinci orfani! — se aude din cealaltă parte.

În fine poporul a spart tăcerea și cu voce înfiorătoare a început să strige:

— Să vedem pe regele!

Și regele s'a prezentat pe balconul curții palatului, având la braț pe regina, a cărei față palida ca de moarte trada mare emoțiune și nemărginite temeri. Deodată cioclii au ridicat cadavrele în sus, cu ranele sângeroase îndreptate cătră regele, apoi a erupt grozave țipete și bociri. În minutul următor a răsunat un strigăt puternic:

— Jos cu pălăria!

Regele și-a descoperit capul, ear' poporul a început cântarea: „Christoase, nădejde mea.“

Astfel au înmormântat pe cei căzuți în luptă.

După amiazi se vestește poporului prin afșuri, că regele a numit ministeriu nou. La aceasta, dispozițiunea poporului s'a schimbat ca prin farmec. Frigurile revoluționare au dispărut și întreg orașul a iluminat.

Pesta.

Garda națională se sporește din zi în zi. Azi după amiazi comitetul a ținut revistă pe piața libertății asupra unei armate naționale în număr cam de 6000, la revistă a asistat și deputațiunea din Pojon.

20 Martie.

Pojon.

De azi noapte începând canalia de stradă care în antipatia față de ovrei a unei mari părți a cetățenilor află mare sprijin și îmbărbătare, bate promontorul cetății și stradele în care locuiesc ovreii. Pe numărășii ovrei i-au bătut strașnic, li-au spart ferestrele dela case și era să degereze lucrul și la despoieri. Dacă tinerimea dietei nu ar fi intervenit. Deputatul Bonis a recercat diata să se îngrijească de restabilirea ordinei și să întrevină în acest scop și la palatinul. O parte a populațiunei hotărâse adevărată espulsarea ovreilor din oraș. Dietă condamnă din a sa parte această micime de suflet față cu ovrei dar' pentru susținerea păcei generale modificând textul proiectului de lege dă populațiunei dreptul electoral fără deosebire de religione numai în cât privește religiuniile recepte în lege, amânând regularea cestiunei ovrești pe sesiunea următoare.

Pesta.

Față de ovrei începe a eși la ivială o anumită iritațiune. Primarul nu voeste să i primească în garda națională a dânsului, ci numai în companiile formate de tinerime

sunt tolerați. Municipiile și orașele trimit regelui Ferdinand V. adrese de recunoștință.

München.

Întreagă patria germanilor e în flacări revoluționare. Regele Bavariei a abdicat și a predat fiului său Maximilian II. tronul și coroana; anume — după cum se vorbește — din cauza că nu din convingere ci numai silit de forța împrejurărilor dăduse poporului său concesionile.

Pojon.

Din mai multe părți ale țerei se scrie, că populațiunea e înverșunată contra ovreilor și că în multe locuri s'au întâmplat chiar escese.

Comitatul Zemlén a petiționat pentru liberarea prizonierilor politici poloni deținuți în temnița dela Muncaci, ear' comitatul Bereg cere eliberarea italienilor deținuți în fortăreața dela Seghedin.

Rapoartele sosite Dietei spun că naționalitățile par a fi aplicate spre împăcare, există însă totuși destui agitatori, cari ar dori să pescuiescă în turbure (Va se zică și atunci luptătorii pentru drepturi, tot „agitatori“ se numeau. numai pentru-că nu erau Maghiari! Red. „T. P.“).

DELA SLOVACI.

Violentări administrative. — Geandarmii la biserică. — Proces monstru.

Turccansky Sv.-Martin. 18 Martie.

Onorată redacțiune! Să vă dau deci, precum v'am promis în scrisoarea mea precedentă amănunte despre alegerea preotului în orașelul Turani (Turany), cu vachsul unguresc, care e la o depărtare de aproape 1 1/2 oră de aici pe jos, lângă satul Kossuty, de unde se trage vestitul revoluționar.

Parochia evanghelică din Turani e de doi ani vëduvită; slujba dumnezească o face numai un capelan din orașul învecinat, Suceani (Szucsany); vacanța aceasta lungă tot numai din cauză, că ori-de-câte ori se făcea până acum alegerea preotului, vicispanul și solgăbirăul de aici, două fiinte cât se poate de violente în apucăturile lor soviniștice, au știut să o zădărnicească, deși acest din urmă nici un drept n'are a se amesteca, pe când cel dintău e așa zisul inspector senioral bisericesc.

Astfel și acum la 10 c. au făcut tot ce au putut spre a și ajunge scopul: la 6 ore dimineața au fost deja în Turani cu 16 gendarmi, void astfel a înfrica lumea ca să nu iasă nici din casă și ei apoi să „aleagă“ preot cu 6 prăpădiți, cari țin cu ei. Dar lumea creștină nu s'a speriat deloc, se adună toată, deja la 8 dimineața în bi-

serică, bărbați și femei, astfel că acasă au rămas numai copii și bătrânii ori bolnavii. Vicespanul intrând pe la 10 ore în biserică și văzând că lumea stă neclintită ca zidul, se infuriase ca selvatic și porunci preotului care avea să presideze alegerea, că aceasta se va face în școală; acolo să vină lumea. În zădar toate protestările bătrânului preot, în zădar provocare la prescripțiuni clare ale regulamentului autonom, în zădar rugăciuni: n'aveau încotr'o, toți trecuseră în edificiul școlii, unde au încăput numai vr'o jumătate, ear' ceilalți trebuiau să stea afară în frig. Gendarmii au încunjurat școala la a căreia ușă stăteau chiar patru. Abia preotul -- president a pronunțat treimea de candidați din care să și aleagă după voia lor parochienii, vicespanul Beniczky a răspins cu brutalitate pe tus trei și a proclamat pe alți doi, creaturile lui. Incepu apoi tesorisarea, violentarea tuturor regulilor, prescripțiunilor bisericesti și ale celeia mai elementare bune cuviințe. E ceva cât se poate de revoltător ce făptuia acest om cu preotul și poporenii, ceva-ce le face să și ciocotească singele în vine, ceva ce strigă răsbunare. La sfatul preotului însă poporul nu și perdu cumpătul; așteptau pacinici că doar i-se va potoli întru câtva furia omului. Da deunde! Când n'a putut altfel, a declarat conventul (adunarea) de disolvată și s'a depărtat cu ai săi.

Preotul însă a continuat a ținea conventul cu poporenii; și-au ales preot pe care l'voiau din cei trei candidați și la 2 oare după amiază s'au împrăștiat în liniște. Gendarmii păziau școala și tot orașelul până la inserate, mirându se ei înșiși că pentru care treabă stau aici, dacă poporul e cât se poate de liniștit. Acuma alegerea vine spre întărire înaintea episcopului, mai ști ce șicanări au încă să indure bieții Tunăreni.

„Národné Noviny“, îmbucurat de purtarea deamănă a poporului, a publicat un articol cu titlul: „Slavá nové, inimilor nobile!“, din care vă traduc, cu permisiune, următoarele părți:

„Lupta consecventă, nepregetată, purtată bărbătește, atestatul credinței fără compromisuri, fără șovăire, prețuește mai mult de cât treizeci de mandate în dietă, câștigate mai ști în ce mod împeștriat . . .

„Mulți au amuțit, s'au retras, trăiesc în pace și liniște. Numărul celor-ce deadreptul s'au renegat și au trecut în tabăra contrară, este, slavă Domnului, mic; perderea lor este dureroasă, dar' o vom suporta! Dar' suntem încredințați, că crepusculul zărilor, ce se arată pe orizont — și ea se vede în ciuda tuturor prigonirilor potestate — va trezi din somn și pe cei retrași, liniștiți, amuțiți . . . Noi bine știm că și sunt și câtă putere este în ei; noi bine știm, că dacă vor intra din nou în acțiune deschisă și măcar cât de puțin energică,

viața noastră națională earăși va reînvia ca livada cea înverzită după o vlagă de pe la sfârșitul lui Maiu!

„Așa credem, că cele de pe urmă prigoniri ale presei noastre, paitălacurile slujbașilor publici, năvala asupra noastră cu procese de presă, nu vor deprima pe nimeni. Și pe noi mai puțin de cât pe ori-cine altu! . . .

„Dacă ne vor lua naționalitatea, în zădar ne vor hărăzi cu toate bunurile culturai; cu inima străpunsă noi nu vom resimți din ele nici pic de bucurie! Naționalitatea e inima noastră, fără de care noi nu putem trăi; naționalitatea este mai mult de cât libertatea, bogăția, mai mult de cât gloria! Căci fără de ea, naționalitatea, — libertatea nu e de cât robie; domnia — slugărniceie joasă; ear' bogăția — mocirlă fără preț! . . .

In zilele acestea are să se pertracteze la Banská-Bystrica (Beszterceze-Bánya) procesul pornit contra a vr'o sulă de țărani, bărbați și femei pentru niște demonstrațiuni și crime ce ar fi comis cu ocaziunea alegerii de la Brezno, în 1896. La timp vă voi raporta.

sky.

Din Sătmar.

(Bancă nouă)

Onorată Redacțiune,

Dintr'un punct romantic al vechiului Chior, leagănul Archiepiscopului de glorioasă amintire Ioan Bobb, își înalță vocea românii către frații lor români. Înființarea unui institut de bani nu este un eveniment pentru lumea mare, nici o raritate în acest veac al concentrării forțelor.

Pentru noi românii însă este de mare însemnătate întemeierea unui astfel de centru economic, finanțial și social. Și mai ales în părțile aceste mai primejdite de năvala străină, trece de un lucru mare o bancă creată mai înainte de toate pentru poporul român.

Popor bun, deștept, cu spirit de economie, o inteligență conșcie de chemarea sa, preoții, civili, învățători toți devotați cauzei — naționale, și zeloși pentru cultura poporului român: iată ce avem în jurul „Riurenei“ proiectate. Merită deci, să fie sprijinită de toți, cei-ce au dare de mână, și inimă pentru progresul poporului nostru.

Reg deci pre On. Redacțiune, să binevoiască a publica „prospectul“ băncii proiectate, și totodată să primească și coala pentru subscrieri de acțiuni.

Șișești 18 — Martie — 1898.

Dr. V. Lucaciu.

Eată prospectul:

Prospect.

pentru înființarea unui institut de credit și economii pe acțiuni în Capolnoc-Mănăștur sub numele:

„Riureana“

1. Scopul societății este a desvolta spiritul de economisare și a procura locuitorilor de toate clasele, cu preferința poporului agricol, creditele trebuincioase.

2. Societatea se înființează pe timp de 30 ani, cu un capital de 50,000 fl., care se împarte în 1000 de acțiuni de câte 50 fl. v. a.

3. Subscrierea acțiunilor se încheie cu ziua de 30 Iulie.

4. La subscrierea acțiunilor sunt a se depune 10 procente din valoarea nominală a acțiunii, adică după fiecare acțiune câte 5 fl. la 30 zile după adunarea generală constituantă, iară 20 proc., restul capitalului de acțiuni se va solvi în urmarea provocărilor direcțiunii, însă provocarea nu poate fi în rate mai mari de 10 procente și în perioade mai scurte de două luni de zile.

5. Membrii fondatori își susțin deplul de a alege prima direcțiune pe cei trei ani de-întăiu (§. 183 din legea comercială).

6. În cas, când s'ar subscrie mai mult de 1000 acțiuni, atunci reducțiunea se va efectui așa, ca dela fiecare acționar, care a subscris mai multe acțiuni se va detrage câte una acțiune, și aceasta procedură în cas de lipsă se va repeta, până când va fi redus numărul acțiunilor la 1000 în cas, dacă ar trebui detrage mai puține acțiuni, decât face numărul acțiunilor, atunci va deicide soartea.

(Compus și edat în virtutea §-lui 150 a legii comerciale din vigoare).

Dat Capolnoc-Mănăștur la 15 Februar. 1898.

Urmează iscăliturile.

Onorabile Domnule!

Din încredințarea mai multora, subscriții luând inițiativa pentru a înființa un institut de credit și economii pe acții în comuna Capolnoc-Mănăștur, în care comună până acuma am avut și avem o asociațiune sub numele „Riureana“, care-în înființându-se societatea se va disolva încurgând toată averea la societatea înființindă. Basași pe cunoscutul Dvoastre interes ce aveți pentru cauzele noastre publice, ne permitem a Vă ruga cu respect, ca, spre ajungerea scopului nostru indicat, se binevoiți a ne întinde mâna de ajutoriu subscriind anexata înși-vă, și esoperând subscrieri în cercul cunoștinței Dvoastre.

În urmă vă rugăm ca coala de subscriere acționa, la tot casul se binevoiți a o trimite cu sumele în casate în înțelesul „prospectului“, până în 1-a Iulie 1898 la adresa

MOARTEA ȚERANULUI.

DE EMILE ZOLA.

Trad. de: T. DAUL.

Bătrânul Lacour e de șeptezeci de ani. S'a născut într'un sătuț dat la o parte, Courteille, unde abea trăiesc o sutăcincizeci de familii. Bătrânul numai odată a trecut dincolo de hotarul comunei, atunci când a trebuit să fasonizeze ca martor într'o cauză a tatălui seu. Și atunci s'a dus la o îndepărtare cam de cincizeci de kilometri, în Augers. Acest lucru s'a întâmplat însă așa de demult, că abea și mai aduce aminte de el.

El are trei copii. Ioseph și Antoine și o fetiță Catherin, care după-ce s'a măritat, a ajuns vëduvă, și cu un copil de unsprezece ani, s'a reintors la casa părintească. Familia are vre-o cinci-șese jugere de pământ, din care trăiesc, le produce atâta ca să aibă pâne și să nu umble desculți. Dacă vor să bea și vr'un pocăl de vin, trebuie să asude pentru el. Satul Courteille se află în afunzișul unei văi, încunjurat de păduri. Arborii îl ascund de tot dinaintea lumii. Locuitorii satului sunt atât de săraci, că n'au nici biserică. Preotul din

Cormiersi din când în când li cercetează lăudând pe Dumnezeu în casa primarului. Cormiersi fiind la îndepărtare de doi kilometri buni, de aceea preotul numai tot la două săptămâni se arată între ei.

Toate casele sunt așezate într'un rând, și întreg satul n'are numai o stradă. Naștea fiecărei porți fălăie un salcâm ear' la o parte o bancă de șezut. Când trece vr'un străin de-a lungul satului, femeile fug toate prin casele lor, ear' copiii se ascund pe după cătrînța mamei lor. Bătrânul Lacour nici odată n'a auzit nici de vestea vre-unei boale. Era totdeauna deplin sănătos, înalt ca bradul. Soarele li arsese pelea brunetă. Bătrâneța o făcu a se sbărce și mai mult. Era tocmai ca scoarța arborilor seculari. Din cauza bătrâneții și-a perdu elasticitatea de a vorbi. Era poate pentru aceea totdeauna tăcut, pentru-că n'a ținut mai mult de cuviință a vorbi. Umbla cu pași greoi, ca animalul corpolent. În anul trecut însă era mai diligent ca întreg tineretul satului și nici în anul acesta nu se prevedea ca puterile l-ar fi lăsat, până atunci când într'o zi a simțit ceva înpușătură aspră chiar în decursul lucrării. Amândouă mâinile i-se înțepeniră. Mânile nu i-se mișcară mai mult. Se apucă să lucre pământul mai departe, dar' înzadar.

Copii dându-și priviri pe neștiute, se apropiară de el. El se răzema. Apoi li ziseră să meargă înlăuntru să se culce. Micul lacuinet îl petrecu la urmă, ca să strige decumva bătrânul va cădea de pe picioare.

— Ce vrei tu aici, perde-vară? Întrebă bătrânul Lacour. Eu când eram în etatea ta, îmi știam cum să-mi câștig pânea. Pentru-ce vii după mine?

— Vreau să grijesc de tine, tată bătrân.

Bătrânul tăcu. Nu mai răspuse nimic. Seara se culcă, și mai mult nu se mai sculă. Dimineața, când coplii voiau să meargă la câmp, vëzură că tata lor stă nemșicat în pat, cu ochii deschiși, ca și când s'ar mira de ceva. Fața bătrânului era atât de neagră, ca și când tot sângele i-s'ar fi închegat în vine.

Il întrebară:

— Tatăcu nu vii cu noi?

Bătrânul clătină negativ.

— Bine atunci mergem și fără de tine.

Și cum nu, pentru-ce oare să se petreacă timpul în lenevire, acum când aproape jumătate din fructele agrilor stau în picioare — acum când fiecare mână are ce să lucre. E păcat de fiecare minut.

Poate să vină vre'un vifor mare, care, să nimicească toate. Jacquinet pleacă și el

cu mama lui, Lacour bătrânul rămâne singur. Seara când copii sosesc acasă, găsesc pe bătrânul încă tot în starea de ieri, cu ochii deschiși, meditând.

— Tatăcu, nu ție-e mai bine?

„Nu“ — clătină bătrânul. El se înecă și câte odată se cutremura. Ce ar trebui oare să facem? Catherine le recomandă să-i dea bătrânului vin cu ierburi — acela va fi însă prea tare, îl poate omori.

— Vom vedea ce va fi mâne, adaugă Ioseph. Acum cu toții pleacă spre culcare.

În ziua următoare, un minut cu toții se opriră la patul bătrânului. Bătrânul într'adovăr era bolnav. Nici odată n'a stat atâta timp culcat pe spate. Dar' ar fi bine să trimitem după medic. În Rougemont a trimite după el, fac 6 kilometri, îndărăt, tocmai 12 khilm. Am perde o zi întreagă cu el. Bătrânul care auzi vorbirea, făcu gest în semn de mânie, ca și când ar voi să zică, la ce e de lipsă medic, că acela costă bani.

(Va urma).

Bibliografie.

„Gramatica Română“ pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului.“

„Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățătorii: Iosif Moldovan, Nic Ștefu, Iuliu Groșoreun, Nic. Boscaiu și Petru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop.“

Poesii de Aurel Ciato. Un elegant volum de peste 100 pagini, cuprinzând 40 de poezii drăgălașe atât prin gândirile, cât și forma în care sunt turnate.

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fie care lună.

Numerale apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie.

„Istoria universală“ pentru școalele secundare de Vasile Goldiș, profesor. Volumul III. *Evul nou*. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897.

„Manual de Theologia Morală“ de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la universitatea din București. Tipografia „Cărților bisericești“.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I.“ Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—

1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea Academiei Române. București 1897.

„Litrgia Sfintului Ioan Crisostom“, culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericești, pentru corul școlărilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu, învățător în Arad. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Șturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tratatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tratatul de Paris. Prețul 15 lei.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857.

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 30 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7)

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

„Victoria“

institut de credit și de economii
SOCIETATE PE ACȚII.

Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții	fl.	300.000
Fond de rezervă	„	100.000
Depuneri	„	1,000.000
Circulațiunea anuală	„	15,000.000

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

107—(4)

Direcțiunea institutului.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Arad—Budapest				Arad—Ciaba—Oradea-mare.				Seghedin—Arad				Ternova-Cheriu			
	d. m.	a. m.	seara		d. m.	a. m.	seara		d. m.	seara	dim.		d. m.	dim.	
Arad, pleacă	4.21	11.20	9.35	Arad, pleacă	5.10	11.20	9.35	Seghedin, pleacă	2.19	6.10	3.08	Ternova-Cheriu	6.15	4.59	9.02
Sofronya	—	11.36	9.53	Sofronya	5.25	11.36	9.53	Makó	3.32	7.34	5.—	Selens	6.28	5.12	9.17
Curtici	—	11.49	10.07	Curtici	5.39	11.49	10.07	Apátfalva	3.52	7.57	5.24	Pancota	6.37	5.21	9.26
Lökösháza	—	12.05	10.25	Lökösháza	5.56	12.05	10.25	Cianadul-ung.	4.01	8.04	5.32	Musca-Măderat	6.44	5.28	9.33
Chitighaz	5.04	12.28	10.54	Chitighaz	6.13	12.28	10.54	Nădlac	4.18	8.18	5.50	Siria	6.52	5.36	9.40
Ciaba	5.26	1.19	11.39	Ciaba, seosește	6.40	12.54	11.24	Csanád-Palota	4.36	8.32	6.09	Chirechiu	7.06	5.50	9.57
Szolnok	7.32	4.14	2.49	Ciaba, pleacă	7.—	2.33	4.50 dim.	Mezőhegyes	5.15	8.57	6.55	Uj-Szt-Anna	7.21	6.03	10.10
Budapesta, seosește	9.40 seara	7.20 seara.	6.10 dim.	Giula	7.27	3.05	5.26	Batania	5.44	9.29	7.34	Zimánd-Ujfalu	7.39	6.21	10.30
Budapesta—Arad.				Sarkad	7.47	3.27	5.56	Pecica	6.06	9.52	8.05	Ótvenos	7.45	6.26	10.39
	dim.	dim.	seara	Nagy-Szalonta	8.23	4.10	6.47	Arad, seosește.	6.39	10.25	8.48	Arad, seosește	8.03	6.44	11.—
Budapesta, pleacă	6.45	8.05	10.—	Cefa	8.42	4.34	7.13	Arad—Brad.				St.-Ana—Chitighaz.			
Szolnok	8.54	11.07	1.30	Leș	9.04	5.—	7.51		dim.	d. m.	a. m.		d. m.	dim.	
Ciaba	10.49	2.23	4.32	Oradea-mare, sos.	9.32	5.30	8.31								
Chitighaz	11.07	2.54	5.03	Oradea-mare—Ciaba—Arad.											
Lökösháza	—	3.12	5.21		a. m.	d. m.	seara								
Curtici	—	3.28	5.38	Oradea-mare pleacă	10.20	4.25	7.30	Arad pleacă	6.25	5.10	11.52	St.-Ana, pleacă	3.25	6.30	8.—
Sofronya	—	3.40	5.50	Leș	10.48	4.56	8.06	Ótvenos	6.44	5.29	12.13	Șimand	3.53	7.02	8.26
Arad, seosește	11.61	3.55 d. a.	6.05 dim.	Cefa	11.03	5.12	8.29	Uj-Szt-Anna	6.51	5.36	12.21	Chitighaz-Erdelj	4.30	7.43	9.02
Arad—Teiuș.				Nagy-Szalonta	11.26	5.37	9.08	Chirechiu	7.15	5.59	12.48	Socodor	4.48	8.—	9.16
	d. m.	d. m.	dim.	Sarkad	11.57	6.09	9.51	Siria (Világos)	7.23	6.07	12.56	Șicliu	—	8.15	9.29
Arad, pleacă	12.11	4.30	6.30	Giula	12.21	6.34	10.21	Ternova-Cheriu	7.39	6.23	1.15	Otlaca	—	8.29	9.42
Glogovaț	—	4.42	6.41	Ciaba, seosește	12.42	6.56	10.50	Musca Măderat	7.46	6.30	1.22	Elek	5.20	8.45	9.68
Gyurok	—	5.03	7.01	Ciaba, pleacă	2.23	7.09	4.32 dim.	Pancota	7.54	6.39	1.36	Chitighaz, seosește	5.35	9.—	10.12
Paullș	—	5.14	7.12	Chitighaz	2.54	7.47	5.03	Selens	8.—	6.45	1.43	Chitighaz—St.-Ana.			
Radna-Lipova	12.50	—	7.29	Lökösháza	3.12	8.13	5.21	Ternova-Cheriu	8.14	6.59	1.59		dim.	d. m.	dim.
Conop	—	5.57	7.51	Curtici	3.28	8.26	5.38	Moorea (Aptelek)	8.26	7.11	2.13	Chitighaz, pleacă	5.13	3.10	9.41
Bérsava	—	6.13	8.07	Sofronya	3.40	8.52	5.50	Boroș-Ineu	8.42	7.27	2.27	Elek	5.25	3.31	10.04
Totvrădia	—	6.39	8.29	Arad, seosește	3.55 d. m.	9.10 seara.	6.05	Tamand	8.57	7.42	2.45	Otlaca	5.35	3.44	—
Soborșin	1.46	6.58	8.47	Arad—Timișoara.				Bocsig-Bel	9.04	7.49	2.54	Șicliu	5.45	3.58	—
Zam	2.05	7.27	9.16		dim.	a. m.	seara	Repsig	9.14	7.59	3.07	Socodor	5.56	4.14	10.47
Gurasada	—	7.53	9.42	Arad pleacă	6.20	11.25	5.—	Cornești-Bérza	9.21	8.06	3.16	Chitighaz-Erdelj	6.17	4.44	11.15
Illa	2.28	8.08	9.58	Aradul-nou	6.31	11.38	5.21	Boroș-Sebeș-Buteni	9.34	8.19	3.39	Șimand	6.38	5.15	11.42
Branleica	—	8.26	10.16	Németságh	6.49	11.56	5.47	Cooluba-Căcărșeu	9.49	8.34	3.59	St.-Anna, seosește	7.—	5.45	12.08
Deva	2.54	8.52	10.42	Vinga	7.08	12.15	6.14	Almaș-Cil	10.—	8.45	4.12	Boroș-Sebeș—Moneasa.			
Simeria (Piski)	3.12	9.06	11.11	Oroișfalva	7.20	12.27	6.34	Bontest	10.10	8.55	4.23		a. m.		
Orăștia	3.31	9.52	11.36	Mercifalva	7.31	12.38	6.52	Gurahonț-Iosășel	10.23	9.08	4.38	Boroș-Sebeș-Buteni, pleacă	—	9.45	
Șibot	—	10.16	11.57	St.-Andrei	7.43	12.51	7.12	Gura-vâl	10.33	9.18	4.52	Selăgeni-Prăzești	—	10.—	
Vințul-de-jos	4.—	10.40	12.19	Timișoara seosește	8.01	1.10	7.39	Acluța	10.39	9.24	4.58	Bohanl	—	10.18	
Alba-Iulia	4.26	11.01	12.32	Timișoara—Arad.				Talaciu	10.49	9.34	5.11	Dezna	—	10.36	
Arad, seosește	—	11.30	1.05		dim.	d. m.	seara	Hălămagiu-Ciuciu	10.58	9.43	5.24	Ravna	—	10.50	
Teiuș—Arad.					dim.	d. m.	seara	Hălămagiu	11.18	9.58	5.44	Moneasa	—	11.—	
	a. m.	dim.	d. m.	Timișoara, pleacă	8.20	2.—	9.10	Bals-de-Criș	11.50	10.35	6.25	Băile Moneasa	—	11.40	
Teiuș, pleacă	—	3.43	2.—	St.-Andrei	8.48	2.19	9.29	Brad seosește	12.04	10.49	6.41	Menyháza, seosește	—	11.41	
Alba-Iulia	11.13	4.17	2.33	Mercifalva	9.04	2.33	9.43	Brad—Arad.				Moneasa—Boroș-Sebeș.			
Vințul-de-jos	11.40	4.34	2.49	Oroișfalva	9.19	2.44	9.54		dim.	d. m.	dim.		d. m.		
Șibot	—	4.55	3.10	Vinga	9.42	3.01	10.11	Brad, pleacă	2.24	1.08	4.15	Menyháza, pleacă	—	1.50	
Orăștia	12.12	5.19	3.31	Németságh	10.—	3.16	10.26	Bala-de-Criș	2.39	1.23	4.32	Băile-Moneasa	—	1.58	
Simeria (Piski)	1.02	6.05	4.10	Aradul-nou	10.30	3.34	10.45	Hălămagiu	3.16	2.—	5.14	Moneasa	—	2.05	
Deva	1.14	6.20	4.25	Arad, seosește	10.43	3.44	10.55	Hălămagiu-Ciuciu	3.31	2.15	5.33	Ravna	—	2.15	
Branleica	—	6.43	4.49	Arad—Seghedin				Talsciu	3.39	2.23	5.45	Dezna	—	2.35	
Illa	1.40	7.08	5.18		dim.	a. m.	d. m.	Acluța	3.50	2.34	5.59	Ravna	—	2.50	
Gurasada	—	7.18	5.23	Arad, pleacă	4.45	8.55	4.10	Gura-vâl	3.55	2.39	6.04	Dezna	—	3.05	
Zam	2.05	7.41	5.50	Pecica	5.29	9.30	5.07	Gurahonț-Iosășel	4.12	2.58	6.30	Bohanl	—	3.47	
Soborșin	2.31	8.15	6.25	Bătania	5.59	9.53	5.47	Bontest	4.18	3.02	6.37	Selăgeni-Prăzești	—	3.05	
Totvrădia	—	8.31	6.41	Mezőhegyes	7.—	10.32	6.50	Almaș-Cil	4.29	3.13	6.49	Boroș-Sebeș-Buteni	—	3.20	
Bérsava	—	8.57	7.05	Csanád-Palota	7.21	10.51	7.13	Cooluba-Căcărșeu	4.39	3.23	7.01	Boroș-Ineu—Cermelu.			
Conop	—	9.15	7.22	Nădlac	7.38	11.05	7.32	Boroș-Sebeș-Buteni	4.57	3.41	7.24		d. m.	seara	
Radna-Lipova	3.27	9.45	7.54	Cianadul-ung.	7.50	11.17	7.47	Cornești-Bérza	5.07	3.51	7.37	Boroș-Ineu	—	8.50	7.35
Paullș	—	10.—	8.10	Apátfalva	7.58	11.25	7.58	Repsig	5.15	3.59	7.47	Cermelu	—	9.40	8.35
Gyurok	—	10.14	8.22	Makó	8.21	11.47	8.40	Bocsig-Bel	5.25	4.09	8.—	Cermelu—Boroș-Ineu.			
Glogovaț	—	10.38	8.43	Seghedin seosește	9.27	12.51	10.01 seara	Tamand	5.31	4.15	8.08				